

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 11 de gener de 2023

Catequesi. La passió per l'evangelització: el zel apostòlic del creient. La crida a l'apostolat (Mt 9, 9-13)

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Comencem avui un nou cicle de catequesis, dedicat a un tema urgent i decisiu per a la vida cristiana: la passió per l'evangelització, és a dir, el zel apostòlic. Es tracta d'una dimensió vital per a l'Església: la comunitat dels deixebles de Jesús de fet neix apostòlica, neix missionera, no proselitista, i des del principi hem de distingir això: ser missioner, ser apostòlic, evangelitzar no és el mateix que fer proselitisme, no té res a veure una cosa amb l'altra. Es tracta d'una dimensió vital per a l'Església, la comunitat dels deixebles de Jesús neix apostòlica i missionera. L'Esperit Sant la plasma en sortida —l'Església en sortida, que surt—, per tal que no es tanqui en ella mateixa, sinó que sigui extravertida, testimoni contagiós de Jesús —també la fe s'encomana—, orientada a irradiar la seva llum fins als últims confins de la terra. Però pot passar que l'ardor apostòlic, el desig d'aconseguir els altres amb el bon anunci de l'Evangelí, disminueixi, es torni tebi. A vegades sembla eclipsar-se, són cristians tancats, no pensen en els altres. Però quan la vida cristiana perd de vista l'horitzó de l'evangelització, l'horitzó de l'anunci, emmalalteix: es tanca en ella mateixa, es torna autoreferencial, s'atrofia. Sense zel apostòlic la fe es panseix. Malgrat això, la missió és l'oxigen de la vida cristiana: la tonifica i la purifica. Emprenem, doncs, un camí vers el descobriment de la passió evangelitzadora, començant per les Escriptures i l'ensenyament de l'Església per a obtenir de les fonts el zel apostòlic. Després ens acostarem a algunes fonts vives, a alguns testimonis que han encès de nou en l'Església la passió per l'Evangelí, per tal que ens ajudin a revifar el foc que l'Esperit Sant vol fer cremar sempre en nosaltres.

I avui voldria començar amb un episodi evangèlic d'alguna manera emblemàtic, ho hem escoltat: la crida de l'apòstol Mateu, i ell mateix ho explica en el seu Evangelí, en el passatge que hem escoltat (cf. 9,9-13).

Tot comença per Jesús, el qual “veu” —diu el text— «un home». Pocs veien en Mateu tal i com era: el coneixien com aquell que estava «assegut a la taula de recaptació d'impostos» (v. 9). De fet, era un recaptador d'impostos: és a dir, un que recaptava tributs de part de l'imperi romà que ocupava Palestina. En altres paraules, era un col·laboracionista, un traïdor del poble. Podem imaginar el menyspreu que la gent sentia per ell: era un “publicà”, així se l'anomenava. Però, als ulls de Jesús, Mateu és un home, amb les seves misèries i la seva grandesa. Estigueu atents a això: Jesús no s'atura en els adjectius: Jesús va a la persona, al cor, aquesta és una persona, aquest és un home, aquesta és una dona, Jesús va a la substància, al substantiu, mai a l'adjectiu, oblida els adjectius. I mentre entre Mateu i la gent hi ha distància —perquè ells veien l'adjectiu, “publicà”—, Jesús s'acosta a ell, perquè tot home és estimat per Déu; “També aquest desgraciat?” “Sí, també aquest desgraciat, encara més, Ell ha vingut per aquest desgraciat, ho diu l'Evangelí: “Jo he vingut pels pecadors, no pels justos.” Aquesta mirada de Jesús que és bonica, que veu l'altre, sigui qui sigui, com un destinatari d'amor, és l'inici de la passió evangelitzadora. Tot parteix d'aquesta mirada que aprenem de Jesús.

Podem preguntar-nos: com és la nostra mirada envers els altres? Quantes vegades veiem els defectes i no les necessitats; quantes vegades etiquetem les persones pel que fan o el que pensen! També com a cristians ens diem: és dels nostres o no és dels nostres? Aquesta no és la mirada de Jesús: Ell mira sempre cadascú amb misericòrdia, encara més, amb predilecció. I els cristians són cridats a fer com Crist, mirant com ell especialment els anomenats “allunyats”. De fet, el passatge de la crida de Mateu es conclou amb Jesús que diu: «No he vingut a cridar els justos, sinó els pecadors» (v. 13). I si cada un de nosaltres se sent just, Jesús és lluny, Ell s’acosta als nostres límits i a les nostres misèries, per a guarir-nos.

Per tant, tot comença amb la mirada de Jesús “Veíé un home”, Mateu. A això segueix — segon pas— un moviment. Primer la mirada, Jesús veíé, després el segon pas, el moviment. Mateu estava assegut al despatx dels impostos; Jesús li va dir: «Segueix-me.» I ell «s’aixecà i el va seguir» (v. 9). Notem que el text subratlla que “s’aixecà”. Per què és tan important aquest detall? Perquè en aquella època qui estava assegut tenia autoritat damunt dels altres, que estaven drets davant seu per escoltar-lo o, com en aquest cas, per a pagar el tribut. Qui estava assegut, en resum, tenia poder. El primer que fa Jesús és separar Mateu del poder: d’estar assegut rebent els altres el posa en moviments envers els altres; no els rep, no: va cap als altres; li fa deixar una posició de supremacia per a posar-lo al mateix nivell que els germans i obrir-li els horitzons del servei. Això fa i això és fonamental per als cristians: nosaltres deixebles de Jesús, nosaltres Església, estem asseguts esperant que la gent vingui o sabem aixecar-nos, posar-nos en camí amb els altres, buscar els altres? No és cristià dir: “Que vinguin, jo soc aquí, que vinguin.” No, ves tu a buscar-los, fes tu el primer pas.

Una mirada —Jesús veíé—, un moviment —s’aixeca—, i tercer, una meta. Després d’haver-se aixecat i haver seguit Jesús, on anirà Mateu? Podríem imaginar que, canviada la vida d’aquell home, el Mestre el condueixi cap a nous encontres, noves experiències espirituals. No, o almenys no de seguida. En primer lloc, Jesús va a casa seva; allí Mateu li prepara «un gran banquet», en el qual hi havia «molts publicans» (Lc 5,29), és a dir, gent com ell. Mateu retorna al seu ambient, però hi torna canviat i amb Jesús. El seu zel apostòlic no comença en un lloc nou, pur, un lloc ideal, llunyà, sinó allí, comença allí on viu, amb la gent que coneix. Aquest és el missatge per a nosaltres: no hem d’esperar ser perfectes i tenir fet un llarg camí rere Jesús per a testimoniar-lo; el nostre anunci comença avui, allí on vivim. I no comença intentant convèncer els altres, convèncer no: sinó testimoniant cada dia la bellesa de l’Amor que ens ha mirat i ens ha aixecat, i serà aquesta bellesa, comunicar aquesta bellesa, la que convenci la gent, no comunicar-nos nosaltres, sinó el Senyor mateix. Nosaltres som els qui anuncien el Senyor, no ens anunciem a nosaltres mateixos, ni anunciem un partit polític, una ideologia, no: anunciem Jesús. Cal posar en contacte Jesús amb la gent, sense convèncer-los, sinó deixar que el Senyor els convenci. Com de fet ens ho ha ensenyat el papa Benet, «l’Església no fa proselitisme». «Creix molt més per atracció» (Homilia en la missa inaugural de la V Conferència General de l’Episcopat Llatinoamericà i del Carib, Aparecida, 13 de maig de 2007). No oblideu això: quan veieu cristians que fan proselitisme, que et fan una llista de gent perquè hi vagis... aquests no són cristians, són pagans disfressats de cristians, però el cor és pagà. L’Església creix no per proselitisme, creix per atracció. Una vegada recordo que a l’hospital de Buenos Aires van marxar unes monges que treballaven allí, perquè eren poques i no podien tirar endavant l’hospital, i va venir una comunitat de germanes de Corea, i van arribar, per exemple, un dilluns, no recordo el dia. Van prendre possessió de la casa de les germanes a l’hospital i dimarts van baixar a visitar els malalts de l’hospital,

però no parlaven gens d'espanyol, només parlaven coreà i els malalts estaven feliços, perquè comentaven: “Són bones aquestes monges, bones, bones.” “Però què t’ha dit la monja?” “Res, però amb la mirada m’ha parlat, ha comunicat Jesús.” No comunicar-se un mateix, sinó amb la mirada, amb els gestos, comunicar Jesús. Aquesta és l’atracció, el contrari del proselitisme.

Aquest testimoniatge atractiu, aquest testimoniatge alegre és la meta a la qual ens porta Jesús amb la seva mirada d’amor i amb el moviment de sortida que el seu Esperit suscita en el cor. I nosaltres podem pensar si la nostra mirada s’assembla a la de Jesús per atraure la gent, per acostar l’Església. Pensem en això.